

પ્રેમચંદ કરમચંદ શાહકૃત

Res No 236

II
19 26

25/5/1926

સરસ્વ

કન્યાનામું.

આવૃત્તિ ૧લી.

પ્રત-૧૦૦૦.

સ. ૧૯૨૬

અમદાવાદ

પ્રી "પ્રેમચંદ જ્યુનિલિ" પ્રિન્ટિંગ પ્રેસમાં
પરીજ દેવીદાસ જગનલાલે છાપ્યું.

કિંમત અઢી આના.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૨૮૮-૭ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ ડૉન્ટાઈન

વિષય મિટ્ટેલ-સાહિત્ય

સરલ

કન્યાનામું.

રચી પ્રસિદ્ધ કર્તા.

પ્રેમચંદ કરમચંદ શાહ,

માણ ડાયુટિ એજ્યુ. ઇન્સ્પેક્ટર, ગાંડળ સ્ટેટ.

(સરલ દેશીનામાની પદ્ધતિ, ગુજરાતી બાળવ્યાકરણ,
વ્યુત્પત્તિજ્ઞાનપ્રકાશ, ઇ. ઇ. ના કર્તા.)

મુ. કપડવાળ. (જિલ્લે ખેડા.)

આવૃત્તિ પહેલી.

પ્રત-૧૦૦૦.

સંવત ૧૯૮૨.

ઇ. સ. ૧૯૨૬.

આ પુસ્તક સને ૧૮૬૭ ના ૨૫ મા ઍક્ટ પ્રમાણે રજિસ્ટર
કરાવી સર્વે હક કર્તાએ સ્વાધીન રાખ્યા છે.

કિંમત અઢી આના.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
કૌપીરાઈટ-સંગ્રહ

અમદાવાદ—સલાપોસ રોડ,
ધી “ડાયમંડ જ્યુબિલિ” પ્રિન્ટિંગ પ્રેસમાં
પરીખ દેવીદાસ છગનલાલે છાપ્યું.

પ્રસ્તાવના.

અમારૂં બનાવેલું “ સરલ દેશીનામાની પદ્ધતિ ”નું પુસ્તક મુંબઈ ઇલાકાના કેળવણી ખાતામાટે ટેકસ્ટબુક તરીકે મંજૂર છે, ને તેની આજસુધીમા ૩૩ આવૃત્તિઓ થઈ ગઈ છે.

કન્યાઓના ધોરણમાં ધરખર્ચનો પરચૂરણ હિસાબ રાખવાનું ધોરણ બધા વર્ષથી પ્રચલિત છે, ને તે પત્રકરૂપે શિખવાતું. છેલ્લા બે વર્ષથી કન્યાઓ માટે વર્નાક્યુલર ફાઇનલ પરીક્ષા લેવાનું ધોરણ શરૂ થયું છે. તેમાં ધરના હિસાબમાટે ‘ ચોપડો રાખવાનો અને ખાતાવહી ખતવવાનો સાદો મહાવરો ’ શિખવવાનું રાખેલ છે. આને માટે ખાતામાં એકે પુસ્તક નથી. સખખ આ નાનકડું પુસ્તક રચવામાં આવ્યું છે. તેની રચના એટલી સરલ રાખવામાં આવી છે કે કન્યાઓ ધરના હિસાબ રાખવાનું તાત્પર્ય-દેવુંલે’ણું અને પોતાનાં ઉપજખર્ચ સમજવાં-સહેલથી સમજી શકે.

આધુનિક સમયમાં કન્યાકેળવણી વધતી જાય છે, તેમજ કેળવાએલી બે’નો પોતાના ધરખર્ચનું નામું જાતે રાખતી થઈ છે, તેવા સમયમાં તેમને ધરનો હિસાબ રાખવાને આ લઘુ ગ્રંથ ઉપયોગી થઈ પડશે તો હું મારી મહેનત સફળ થઈ સમજીશ.

તા. ૧-૪-૨૬ સુ. કપડવંજ.

કર્તા.

અનુક્રમણિકા.

વિષય.	પૃષ્ઠ.
નરમાની વ્યાખ્યા.	૫
નામાની જરૂરીઆત.	૫
ચોપડા બાધવાની રીત.	૫
ચોપડા કેટલા રાખવા ?	૫
ચોપડામાં આવકબચતનાં કયાં કયાં ખાતાં રાખવાં ?	૫
મેળ દોરવા વિષે.	૭
નામું લખતી વખતે ચાઠ રાખવાની બાબતો.	૭
શિખવવાની પદ્ધતિ.	૭
પાઠ ૧. રોકડ રકમનું જમાખર્ચ....	૮
પાઠ ૨. રોકડ રકમનું જમાખર્ચ ચાલુ	૧૧
પાઠ ૩. રોકડ રકમનું જમાખર્ચ ચાલુ.	૧૩
પાઠ ૪. રોકડ રકમનું જમાખર્ચ ચાલુ.	૧૭
પાઠ ૫. ઉધાર રકમનું જમાખર્ચ....	૧૮
પાઠ ૬. ઉધાર રકમનું જમાખર્ચ....	૨૧
પાઠ ૭. લગ્નખર્ચ.	૨૨
પાઠ ૮. વ્યાજવિષે.	૨૫
પાઠ ૯. અચત રકમ વ્યાજે મૂકવા વિષે.	૨૭
ખાતાવહી.	૨૯
કાચું સરવાયું. (દેવાલેખાની તારીખ.)	૩૪
નવી ખાતાવહી.	૩૫
દૂધનું પત્રક.	૩૬
દાગીનાની નોંધખુક	૩૬
પરીક્ષા માટે મનોચત્ર ૧.	૩૭
પરીક્ષા માટે મનોચત્ર ૨.	૩૮

કન્યાનામું.

૧. નામાની વ્યાખ્યા:—ઉપજ્ઞપર્ય તથા લેવડદેવડનો હિસાબ રાખવો તેને નામું કહે છે.

૨. નામાની જરૂરીઆત:—દરેક બે'તોએ પોતાનાં ઉપજ્ઞપર્ય જાણવાની જરૂર છે. એ જાણ્યા વગર ખર્ચ કરવાથી અંતે પસ્તાવું પડે છે. ઉપજ્ઞપર્ય જાણ્યાથી કરકસર કરવાની ટેવ પડે છે, નોકરચાકરથી ચોરી થાય નહિ, દેવાલે'ણાની સમજ પડે છે. લેવડદેવડ થતાંની સાથેજ નામું લખી લેવું જોઈએ, સંભારીને નામું લખવાની ટેવ ન રાખવી. “ પહેલું લખો પછી આપો; પહેલું લો પછી લખો. ”

૩. ચોપડા બાંધવાની રીત:—એક કાગળનાં ઉભા બે પાનાં પાડી તેમાં ચાર સળ સવળા અને ચાર સળ અવળા મળી દરેક પાનામાં આઠ સળ પાડવા. સળનો ઉપયોગ લખાણની લીટીએ નિયમિત રાખવાનો છે. ચોપડા માથા દોરાથી કે વચ્ચે દોરી નાંખી બાંધે છે. ચોપડામાં પાનાં બાર માસ ચાલી શકે તેટલા રાખવા.

૪. ચોપડા કેટલા રાખવા?—ધોરણુમાં “ ઘરના હિસાબ, ચોપડા રાખવાનો અને ખાતાવહી ખતવવાનો સાદો મહાવરો ” રાખેલ છે, સખખ બેઠોમેળ ને ખાતાવહી બે ચોપડા રાખવા.

ટીપ:—જે ચોપડામાં રોજનેરોજ દરરોજનો જમાખર્ચ લખીને સિલક કાઢે છે તેને રોજમેળ કહે છે, અને જે ચોપડામાં ૮,૧૫ કે ૩૦ દિવસનો જમાખર્ચ લખીને સિલક કાઢે છે તેને બેઠોમેળ કહે છે. ધરખર્ચના નામામાં દરરોજ ધણું નામું લખવાનું હોય નહિ, માટે બેઠોમેળ રાખવા જણાવેલ છે.

૫. ચોપડામાં આવકજવકનાં કયાં કયાં ખાતાં રાખવાં?:—ધરખર્ચ માટે આવક જે જે ખાતામાંથી આવતી હોય તેટલાં આવકખાતા, અને ખર્ચ જે જે ખાતે થતો હોય તેટલા જવકખાતાં રાખવાં. આવકજવક માટે નીચે મુજબ ખાતાં રાખવાં સુચોગ્ય છે.

આવકખાતાં—

(૧). સ્ત્રીને તેનો પતિ ધરખર્ચ માટે વાપરવા જે રકમ પોતાની પેદીમાંથી યા પોતાની કમાણી જે ધંધામાંથી થતી હોય તેમાંથી આપે, તે પતિનેખાતે જમા કરવી.

(૨). સ્ત્રી નોકરી કરતી હોય, તે તેનો જે પગાર આવે તે પગાર ખાતે જમા કરવો.

(૩). મકાન ભાડાની ઉપજ આવતી હોય, તે મકાન ભાડાખાતે જમા કરવી.

(૪). વ્યાજની ઉપજ આવતી હોય, શેરનો નફો આવતો હોય, તે તે વ્યાજખાતે જમા કરવો; અને વ્યાજ ભરવું પડતું હોય, તે વ્યાજ ખાતે ઉધારવું.

(૫). દાગીનાનું વેચાણ કરવાથી મળેલા પૈસા દાગીનાખાતે જમા કરવા.

(૬). શુભાશુભ પ્રસંગે મળેલા ચાંદલાના પૈસા ચાંદલાખાતે જમા કરવા, અને આપેલા ચાંદલાખાતે ઉધારવા.

(૭). કપડા સીવી આપ્યા બદલ મળેલ સિવડામણ, ભરત ભરામણ, જૂના તારકસળનું વેચાણ, વાસણના ભંગારની ઉપજેલ કિંમત, કપડું પસંદ ન પડવાથી ઉપજેલ કિંમત, વગેરેના પૈસા પરચૂરણ ઉપજખાતે જમા કરવા. જનવકખાતાં—

(૧). ઘઉં, ચોખા, દાળ, દૂધ, ઘી, તેલ, મેવો, ખાંડ, ગોળ, શાકભાજી, ચાહ, મસાલા, વગેરે ભોજન માટે ખરીદાય, તેના નાણાં ભોજન ખર્ચખાતે લખીને અપાય છે.

(૨). કુટુંબનાં માણસ માટે કાપડ ખરીદાય, તેના પૈસા કપડાં ખર્ચ ખાતે લખીને આપવા.

(૩). તૈયાર દાગીનો ખરીદીએ કે ઘડાવીએ, તે ખાતે ખર્ચેલાં નાણાં દાગીના ખર્ચખાતે લખાય છે.

(૪). ગાય, ભેંસ, વગેરે જનવર ખરીદીએ, તેનાં નાણાં જનવર ખાતે લખાય છે.

(૫). સરંજામ ખરીદતાં ખર્ચેલા પૈસા સરંજામ ખર્ચખાતે લખાય છે.

(૬). ધર્મોદાખાતે ખર્ચેલાં નાણાં ધર્મોદાખાતે લખાય છે.

(૭). આપેલું મકાનભાડું, રસોઇઆચાકરનો પગાર, ધોખીખર્ચ, દરજીખર્ચ, દવાખર્ચ, છોકરાંની શી, પુસ્તકો, વગેરે ખાતે ખર્ચેલાં નાણાં પરચૂરણ ખર્ચખાતે લખાય છે.

ટીપઃ—વરો, લગ્ન, ઇત્યાદિ પ્રસંગે ખર્ચખાતું જુદું પાડે છે.

૬. નવું વર્ષ કાર્તિક સુદ ૧ થી ગણાય છે. હિંદુ તિથિ સાથે અંગ્રેજ તારીખ લખવા રિવાજ રાખવો સારો છે.

૭. મેળ દોરવા વિષે:—મેળ દોરતી વખતે કયા દિવસનો મેળ છે તે મિતિ મથાળે લખી જમાનો ‘જ’ અને ઉધારનો ‘ઉ’ કહાડવામાં આવે છે. પછી નીચે જમા પાસે આગલા દિવસની સિલક હોય તે લખવી. વેપારી લોકો તેને ‘શ્રીપુરાંત બાકી’ કહે છે. જો સિલક ન હોય તો વેપારી લોકો સિલકમાં ૦)૧૧ દોકડો લખે છે, શન્ય મૂકતા નથી; કેમકે શન્યને અપશુકનની નિશાની ગણે છે. સિલક કાઢતી વખતે ૦)૧૧ દોકડાને જમાના સરવાળામાં ગણતા નથી.

નમૂનો.

સંવત ૧૯૮૨ કાર્તિક સુદ ૧ વાર રવિ, તા. ૧૮-૧૦-૨૫ નો બેઠો મેળ.
જ ઉ

૦)૧૧ શ્રી પુરાંત બાકી.

૮. જેને ખાતે રકમ જમા કે ઉધાર કરવી હોય તેની પ્રથમ અટક લખાય છે ખર્ચ અને માલખાતા વગેરેને શ્રી લગાડવામાં આવે છે. જેમકે, દેવે મૂળજી જગન્નાથ, શ્રી ભોજન ખર્ચખાતુ.

૯. નામું લખતી વખતે યાદ રાખવાની બાબતો:—

અ. જેની પાસેથી રોકડ રકમ આવે તેને ખાતે જમા, અને આપીએ તેને ખાતે ઉધાર કરવી.

બ. ચોપડો પોતાનો ધારી નામું લખવું.

ક. જેને નામે રકમ જમા કરીએ કે ઉધારીએ; તે વખતે તેની સાથે વાત કરતાં હોઇએ તેમ વિગત લખવી.

૧૦. શિખવવાની પદ્ધતિ:—

અ. પ્રશ્નાત્તર શૈલીથી કામ કરવું.

બ. પ્રથમ પ્રશ્ન રકમ જમા કરવી કે ઉધાર કરવી તે સંબંધી હોવો જોઇએ. (કાચળામાં નાણું વધે તો જમા થાય, અને કમી થાય તો ઉધાર થાય.)

ક. કોને ખાતે રકમ જમા કે ઉધાર કરવી તે સંબંધી બીજો પ્રશ્ન જોઇએ.

૬. ત્રીજો પ્રશ્ન વિગત કેમ લખવી તે સંબંધી જોઇએ.

ઉપર મુજબ પ્રશ્ન સમજાવી તેનો ઉત્તર પાટિયાપર પોતે લખી બતાવી તે પ્રમાણે ચોપડામાં નકલ કરવા કન્યાઓને કહેવું. પછી દરેક બાળાની નકલ તપાસી બૂલ હોય તે સુધારવી. તપાસતી વખતે સળનો ઉપયોગ બરાબર કરેલ છે કે કેમ તે તપાસવું, તથા અક્ષર સારા લખેલ છે કે કેમ તે જોવું.

બેઠામેળ. પાતું ૧.

પાઠ ૧. રોકડ રકમનું જમાખર્ચ.

પ્રશ્નો.

નીચે આપેલી રકમો પરથી સંવત ૧૯૮૨ ના કાર્તિક માસનો બેઠા
મેળ લખી સિલક કાઢો.

સુદ ૧ વાર રવિ, તા. ૧૮-૧૦-૨૫—

૧. સિલકે કાંઈ નથી.
૨. ઘરના માલિક દેવે મૂળજી જગન્નાથે ૩. ૭૫) તેમના પત્ની બાઈ
જડાવતે ઘરમાં વાપરવા સાર આપ્યા.
૩. બાઈ જડાવતે સપ્ટેમ્બર માસના પગારના ૩. ૨૫) મળ્યા.
૪. ૩. ૦૧ નું મીઠાલુણુ શેર ૧૦, ૩. ૦૧ની શાકભાજી, ૩. ૦૦૧નું
દૂધ શેર ૩ લાવ્યા.
૫. બેન રક્ષમણી નાથજીને ૩. ૫) ઉછીના આપ્યા.

સુદ ૫ વાર ગુરુ, તા. ૨૨-૧૦-૨૫—

૬. મકાન ભાડાના મહેતા પ્રાગજી વસનજી પાસેથી ૩૧. ૧૫૦) આવ્યા.
૭. નડીઆદ હિંદુ અનાયાત્રમમાં ૩. ૫) આપ્યા.
૮. ઘઉં મણુ ૩) દર ૩. ૩૦૦ લેખે, ચોખા મણુ ૨) દા. ૩૧. ૪૦૦
લેખે, તુવેરની દાળ મણુ ૨) દા. ૩૧. ૪૦૦ લેખે રોકડેથી લીધી; ૩૧.
૦૧ની શાકભાજી ને ૩. ૦૧ નું દૂધ લીધું.

સુદ ૧૫ વાર શનિ, તા. ૩૧-૧૦-૨૫—

૯. બેન રક્ષમણીને ઉછીના આપેલા ૩૧. ૫) આવ્યા.
૧૦. બેન રક્ષમણી ગણપતરામને ૩. ૫૦) બાર આનાની તેરીખે
અવેજમા સોનાની સાકળી તોલા ૩૦૦ ભારની લઈ આપ્યા.

સમજૂતી.

૧. સિલકે કાંઈ નથી માટે પુરાત બાકીમા ૩. ૦) ૧૧ દોકડો લખાય છે.
૨. સિલકમા ૩. ૭૫) વધવાથી દેવે મૂળજી જગન્નાથને ખાતે જમાયાય.
૩. સિલકમા ૩. ૨૫) વધવાથી પગાર ખાતે જમા થાય.
૪. સિલકમાં ૩. ૧) ૦૧ ઘટવાથી ભોજનખર્ચ ખાતે ઉધારાય.
૫. સિલકમાંથી ૩. ૫) કમી થવાથી રક્ષમણીને ખાતે ઉધારાય.
૬. સિલકમા ૩. ૧૫૦) વધવાથી મકાન ભાડા ખાતે જમા થાય.
૭. સિલકમાં ૩. ૫) ઘટવાથી ધર્મોદાખાતે ઉધારાય.
૮. સિલકમાંથી ઘઉંના ૩. ૧૧૧૩, ચોખાના ૩. ૬), દાળના ૩. ૬૧,

બે. પા. ૨.

શાકભાજીના ૩. ૦૮ અને દૂધના ૩. ૦૮ મળી કુલ ૩. ૩૦૮ ઘટયા તે ભોજનખર્ચ ખાતે ઉધારાય.

૯. સિલકમાં ૩. ૫) વધવાથી રક્ષમણીને ખાતે જમા થાય.

૧૦. સિલકમાં ૩. ૫૦) ઘટવાથી રક્ષમણી ગણપતરામને ખાતે ઉધારાય.

સિલક કાઢવા વિષે:—જમા ઉધાર બાળૂએ રકમો લખાઈ રહ્યા પછી જમા બાળૂની રકમોનો જમા તરફ, ને ઉધાર બાળૂની રકમોનો ઉધાર તરફ સરવાળો કરવો. પછી બીજા કાગળમાં જમા તરફના સરવાળામાંથી ઉધાર તરફનો સરવાળો બાદ કરવો. બાકી રહે તે સિલક બાળુવી. એ સિલક ઉધાર બાળૂએ મૂકેલા સરવાળા નીચે એક લીટી દોરી “શ્રી જણસે” એમ લખી ટાકી ફરીથી સરવાળો લેવો, એટલે જમા ને ઉધાર તરફનો સરવાળો બરાબર થશે.

ઉત્તર.

શ્રી ૧૧.

સંવત ૧૯૮૨ ના કાર્તિક સુદ ૧ થી કાર્તિક વદ ૦)) સુધીનો બેઠો મેળ.

જ

ઉ

૦)૧ શ્રી પુરાંત બાકી.

૭૫) દેવે મૂળજી જગન્નાથને ખાતે જમા. સુદ ૧

૭૫) ધરમા વાપરવા સાર આપ્યા તે.

ખા. પા. ૧

૨૫) શ્રી પગાર ખાતે જમા. સુદ ૧

૨૫) બાઈ જડાવના સપ્ટેમ્બર માસના પગારના મળ્યા તે.

ખા. પા. ૨

૧૫૦) શ્રી ધરભાડા ખાતે જમા. સુદ ૫

૧૫૦) મહેતા પ્રાગજી વસનજી પાસેથી સં. ૧૯૮૧ના ધરભાડાના મળ્યા તે.

ખા. પા. ૨

૫) બેન રક્ષમણીનાથજીને ખાતે

૧)૦૧ શ્રી ભોજનખર્ચ ખાતે ઉધાર. સુદ ૧

૦૧ મીઠાણુણુ શેર ૧૦.

૦૧ શાકભાજી.

૦૧૦૧ દૂધ શેર ૩.

૧)૦૧

ખા. પા. ૨

૫) બેન રક્ષમણીનાથજીને ખાતે ઉધાર. સુદ ૧

૫) ઉછીના આપ્યા તે.

ખા. પા. ૪

૫) શ્રી ધર્મોદા ખાતે ઉધાર. સુદ ૫

૫) નડીઆદ હિંદુ અનાયાત્રમમાં આપ્યા તે.

ખા. પા. ૩

બે. પા. ૩.

જમા. સુદ ૧૫

૫) ઉછીના લઘ ગચ્છેલા

યાછાં આપી ગયાં.

ખા. પા. ૪

૨૫૫)

૩૦૧= શ્રી ભોજનખર્ચ ખાતે ઉધાર.

સુદ ૫

૧૧૧= ધઉં મણુ ૩) દા.

મણુના ૩. ૩૧૧=

૯) ચોખા મ. ૨) દા.

૩. ૪૧૧

૯૧ તુવેરની દાળ મ. ૨)

દા. ૩. ૪૧૧=

૦૧= શાકભાજી.

૦૧= દૂધ શેર ૪).

૩૦૧=

ખા. પા. ૨

૫૦) બેન રક્ષમણી ગણપતરામને

ખાતે ઉધાર. સુદ ૧૫

૫૦) બાર આનાની તેરીએ

અવેજમાં સોનાની સાંકળી

તોલા ૩૧૧ બારની લઘ

આપ્યા તે.

ખા. પા. ૩

૯૧૧=

૧૬૩૧૧= શ્રી જણસે.

૨૫૫)

ટીપ:—કેટલાક દૂધનું પત્રક રાખે છે. તેમા રોજરોજ લીધેલું નોંધી રાખે છે. અમુક મુદતે હિસાબ સમજી પૈસા આપી ભોજનખર્ચ ખાતે લખે છે. (જુઓ દૂધના પત્રકનો નમૂનો પાને ૩૬ મે).

બે. પા. ૪.

પાઠ ૨. રોકડ રકમનું જમાખર્ચ ચાલુ.

પ્રશ્નો.

નીચે આપેલી રકમો પરથી માગસર માસનો બેઠો મેળ લખી સિલક કાઢો.

સુદ્ધ ૧ વાર મંગળ, તા. ૧૭-૧૧-૨૫—

૧. આજની સિલક રૂ. ૧૬૩૦૦ આનો છે.
૨. ખાધ જડાવને અકટોખર માસના પગારના રૂ. ૨૫) મળ્યા.
૩. ટોપી નં. ૪ નું ભરામણ રૂ. ૨), ઝલલા નં. ૩ નું સિવડા-મણ રૂ. ૦૧૧, અને ચાલના ખાલી ડા. નં. ૩ વેચ્યા તેના રૂ. ૦૧૧ આવ્યા.
૪. ઘી શેર ૫ રૂ. ૪)નું, ખાડ મણ ૦૧ દા. રૂ. ૭) લેખે, અને ખાવળની કાઠી મણ દશ રૂ. ૪)ની લીધી; કાઠી લાવતાં રૂ. ૦૧ ખર્ચ થયું.
૫. આંધળાં લુલાંને રૂ. ૦૧ ની પાછાઓ વહેંચી.

સુદ્ધ ૭ વાર રવિ, તા. ૨૨-૧૧-૨૫—

૬. ગુજરાત રેલવે કંપની લિમિટેડનો શેર એક નં. ૨૨૬૩૬નો સોની કિંમતનો રૂ. ૮૦) થી લીધો, ખરીદતાં રૂ. ૨) દલાલી વગેરેનું ખર્ચ થયું.
૭. પગનાં સાંકળાં રૂપાનાં બેડ ૧ તોલા ૨૦ ભારનાં રૂ. ૧૫) થી વેચ્યાં.

વદ્ ૫ વાર શનિ, તા. ૫-૧૨-૨૫—

૮. નગરીઆ સાલ્લા નં. ૨ રૂ. ૬૦૦ ના લીધા.
૯. ચાકર ખાઈ ચંચળને કાર્તિક માસના પગારના રૂ. ૬), રમણની શી ડિસેમ્બરની રૂ. ૫), ઘોખીને કપડાં ઘોખાંના રૂ. ૪), અને દીવાસળીનું પઠીકું નં. ૧ લીધું તેના રૂ. ૦)આ આવ્યા.

સમજૂતી.

૩. સિલકમાં રૂ. ૩)ના વધ્યા તે પરચૂરણ ઉપજખાતે જમા થાય.
૪. રૂ. ૧૨) સિલકમાંથી ઘટયા, તે બોજનખર્ચ ખાતે ઉધારાય.
૫. રૂ. ૦૧ સિલકમાંથી ઘટયો, તે ધર્માદાખાતે ઉધારાય.
૬. રૂ. ૮૨) સિલકમાંથી ઘટયા, તે ગુજરાત રેલવે કંપની લિમિટેડના શેર ખાતે ઉધારાય, વેચતાં પૈસા ઉપજો તે તે શેર ખાતે જમા થાય, શેરનો વ્યાજનફો આવે તે વ્યાજખાતે જમા થાય.
૭. રૂ. ૧૫) સિલકમાં વધ્યા તે દાગીના ખાતે જમા થાય.
૮. રૂ. ૬૦૦ સિલકમાંથી ઘટયા, તે કપડા ખર્ચ ખાતે ઉધારાય.
૯. રૂ. ૧૫)આ સિલકમાંથી ઘટયા, તે પરચૂરણ ખર્ચ ખાતે ઉધારાય.

બે. પા. ૫.

ઉત્તર.

શ્રી ૧૧.

સંવત ૧૯૮૨ ના માગસર માસનો બેઠો મેળ.

જ

ઉ

૧૬ ડાના શ્રી પુરાત બાકી.

૨૫) શ્રી પગાર ખાતે જમા. સુદ ૧
૨૫) માહે અકટોબર માસના
પગારના બાકી જડાવને
મળ્યા તે.

ખા. પા. ૨

૩) ના શ્રી પરચૂરણ ઉપજ ખાતે

જમા. સુદ ૧

૨) ભરામણના મળ્યા.
૦૧૧ સિવડામણના મળ્યા.
૦૧૧ ચાહના ખાલી કબા
નં. ૩ ના ઉપજ્યા.

૩) ના

ખા. પા. ૩

૧૫) શ્રી દાગીના ખાતે જમા. સુદ ૭
૧૫) કપાનો સાકળાં બેઠો એક
તોલા ૨૦) ભારનો વેચ્યો તેના
ચોકશી અંબાલાલ સાકળચં-
દની પાસેથી આવ્યા.

ખા. પા. ૩

૨૦૬૧૧૧૧

૧૨) શ્રી ભોજનખર્ચ ખાતે ઉધાર.

સુદ ૧

૪) ઘી શેર ૫)

ડા ખાડ મ. ૦૧ દા. ૩. ૭)

૪) આવળની કાડી મ. ૧૦)

૦૧ કાડી લાવતા ખર્ચનો.

૧૨)

ખા. પા. ૨

૦૧ શ્રી ધર્મદા ખાતે ઉધાર.

સુદ ૧

૦૧ ૩. ૦૧ ની પાઇઓ
આંધળા લુલાને વહેંચી.

ખા. પા. ૩

૮૨) શ્રી ગુજરાત રેલવે કંપની

લિમિટેડના શેર ખાતે ઉધાર.

સુદ ૭

૮૦) શેર એક નં. ૨૨૬૩૬

નો ૩. ૧૦૦) નો દલાલ

લીખાબાઇ મનસુખ-

રામ માર્કેટ બાઇ

જડાવ મૂળજી દવેના

નામ પર લીધો.

૨) દલાલી વગેરેના ખર્ચના.

૮૨)

ખા. પા. ૩

૯૧ શ્રી કપડાં ખાતે ઉધાર. વદ ૫

૯૧ નગરીઆ સાદકા નં. ૨

બે. પા. ૬.

ખા. પા. ૩

૧૫) ॥ શ્રી પરચૂરણ ખર્ચ ખાતે

ઉધાર. વદ ૫

૬) ચાકરના કાર્તિકમાસના

પગારના બાધ ચંચળને.

૫) ચિ. રમણની ડિસેંબર

રતી રીના.

૪) ઘોખીને કપડા ઘોયાના.

૦) ॥ દીવાસળીનું પડીકું

નં. ૧

૧૫) ॥

ખા. પા. ૪.

૧૧૯) ॥

૮૭) ॥ શ્રી જણસે.

૨૦૬૧ ॥ ૧૧

દીપ:—ઘોખીને કપડા આખ્યાની વિગતવાર તોંધણુક રાખવી જોઈએ.

પાઠ ૩. રોકડ રકમનું જમાખર્ચ ચાલુ.

પ્રશ્નો.

નીચે આપેલી રકમો પરથી પોષ માસનો બેઠો મેળ લખી સિલક કાઢો.

મુદ્દ ૧ વાર બુધ, તા. ૧૬-૨૨-૨૫—

૧. આજની સિલક રૂ. ૮૭૧ છે.

૨. બાધ જડાવને નવેમ્બર માસના પગારના રૂ. ૨૫) મળ્યા.

૩. ગાય રૂ. ૨૫) ની લીધી.

૪. ચિ. ગુણવન્ત માટે ટોપી એક રૂ. ૫) ની લીધી.

૫. શાહ મંગળદાસ બાધચિંદની દીકરી કમળાને લગ્ન વખતે કન્યા-દાનમાં રૂ. ૨) આખ્યા.

૬. બિલેશ્વર મહાદેવ જાત્રાએ ગયાં તેમાં રૂ. ૧૫૦૦ ખર્ચ થયું, ધાસ-મેદનો કમો એક રૂ. ૨૦૦ નો લીધો.

બે. પા. ૭.

૭. ચાહ રતલ ર દા. ર. ૧) ન લેખે, મસાલો ર. ૦૧૧ નો, અને પાન સોપારી ર. ૦) નાં લીધાં.

સુદ ૧૦ વાર શુક્ર, તા. ૨૫-૧૨-૨૫—

૮. દવે મૂળજી જગન્નાથે ધરમાં વાપરવા ર. ૧૨૫) આપ્યા.

૯. હેમ તોલા ૪) દા. ર. ૨૧૧ ન લેખે ચોકસી અંબાલાલ સાંકળ-અંદને ત્યાંથી લઘ સોની ગિરધર રણુછોડને ખંગડી નં. ૪ ઘડવા માટે આપ્યું.

૧૦. પેટી સાગની એક ર. ૧૨) ની, પાટલા નં. ૨ રા. ૨૧૧ ના, ફાનસ ર. ૨) નું અને રળઈ નં. ૧ ર. ૧૦) ની લીધી.

૧૧. બેન રૂક્મણી નાયજીને ર. ૨૫) સામા દસ્તકનું ખાતું પાડી લઘ ચૌદ આનાની તેરીબે ધીર્યાં.

વદ ૫ સોમવાર, તા. ૪-૧-૨૬—

૧૨. જૂનો તારકસખ ર. ૦૧૧ નો, વાસણનો જંગાર ર. ૨૧૧ નો, ધાસલેટનો ખાલી ડબો ર. ૦૧૧ થી વેચ્યો.

૧૩. સોની ગિરધર રણુછોડે ખંગડીએ તૈયાર કરવાથી તોળી લઘ કસ કઢાવીને ઘડાઈના ર. ૬) આપ્યા.

૧૪. રસોઈઆ મહાશંકર પ્રજુરામને પગાર પેટે ર. ૧૦) આપ્યા.

સમજુતી.

૩. સિલકમાંથી ર. ૨૫) ઘટયા તે જનવર ખર્ચ ખાતે ઉધારાય.

૪. સિલકમાંથી ર. ૫) ઘટયા તે કપડા ખર્ચ ખાતે ઉધારાય.

૫. સિલકમાંથી ર. ૨) ઘટયા તે ચાંદલા ખાતે ઉધારાય.

૬. સિલકમાંથી ર. ૧૮) ન લેખે ઘટયા તે પરચૂરણ ખર્ચ ખાતે ઉધારાય.

૭. સિલકમાંથી ર. ૩) ન લેખે ઘટયા તે બોજન ખર્ચ ખાતે ઉધારાય.

૮. સિલકમાંથી ર. ૮૫૧૧ ઘટયા તે દાગીના ખાતે ઉધારાય.

૧૦. સિલકમાંથી ર. ૨૬૧૧ ઘટયા તે સરંજમ ખાતે ઉધારાય.

૧૧. સિલકમાંથી ર. ૨૫) ઘટયા, તે બેન રૂક્મણી નાયજીને ખાતે ઉધારાય. સામા દસ્તકનું ખાતું પડાવી ટિકીટ ચોડી તે પર સહી લેવી જોઈએ.

૧૨. સિલકમાં ર. ૩૧૧ વધ્યા, તે પરચૂરણ ઉપજ ખાતે જમા થાય.

૧૩. સિલકમાંથી ર. ૬) ઘટયા તે દાગીના ખાતે ઉધારાય.

૧૪. સિલકમાંથી ર. ૧૦) ઘટયા તે રસોઈઆને નામે ઉધારાય.

બે. પા. ૮.

ઉત્તર.

શ્રી ૧૧.

સંવત ૧૯૮૨ ના પોષ માસનો બેઠો મેળ.

જ

ઉ

૮૭૩ શ્રી પુરાંત બાકી.

૨૫) શ્રી પગાર ખાતે જમા. સુદ ૧
 ૨૫) માહે નવેબર માસના
 પગારના બાકી જડાવને મળ્યા
 તે.

ખા. પા. ૨

૧૨૫) દેવે મૂળજી જગન્નાથને ખાતે
 જમા. સુદ ૧૦
 ૧૨૫) ધરમા વાપરવા સાર
 આપ્યા તે.

ખા. પા. ૧

૩૧૧- શ્રી પરચૂરણ ઉપજ ખાતે
 જમા. વદ ૫

૦૧૧૧ જૂના તારકસખનો
 ઉપજ્યો.

૨૧૧ વાસણના લાંગારનો.

૦૧- ધાસલેટના ખાલી
 ડબાનો.

૩૧૧-

ખા. પા. ૩

૨૪૧)૦૧

૨૫) શ્રી જનવર ખાતે ઉધાર.
 સુદ ૧

૨૫) ગાય એક પગી ખોડાજી
 ખુમાજીની લીધી તેના.

ખા. પા. ૪

૫) શ્રી કપડાખર્ચ ખાતે ઉધાર.
 સુદ ૧

૫) ચિ. ગુણવન્ત માટે
 ટોપી નં. ૧ લીધી તેના.

ખા. પા. ૩

૨) શ્રી ચાલ્લા ખાતે ઉધાર સુદ ૧
 ૨) શાહ મંગળદાસ લાઇ-
 ચંદની દીકરી કમળાને લગ્ન
 વખતે કન્યાદાનમાં આપ્યાતે.

ખા. પા. ૪

૧૮) શ્રી પરચૂરણ ખર્ચ ખાતે
 ઉધાર. સુદ ૧

૧૫૧૧- શ્રી બિલેશ્વર મહાદેવ
 જત્રાએ ગયાં તેમાં
 થયેલ ખર્ચના.

૨૧૧- ધાસલેટનો ડબો એક.

૧૮) =

ખા. પા. ૪

૩) શ્રી ભોજનખર્ચ ખાતે ઉધાર.
 સુદ ૧

૨૧ ચાહ રતલ ૨) દા.
 ૩. ૧) =

૦૧૧૧ મસાલો.

૦) = પાનસોપારી.

૩) =

ખા. પા. ૨

બે. પા. ૯.

૮૫૧ શ્રી દાગીના ખાતે ઉધાર. સુદ ૧
 ૮૫૧ હેમતોલા ૪) દા. રા.
 ૨૧૧ સ્વેષે ચોકશી અંબા-
 લાલ સાંકળવંદને ત્યાંથી
 લઈ સોની ગિરધર રણુછોડને
 બંગડી નં ૪ ઘડવા માટે
 આપ્યું.

ખા. પા. ૩

૨૬૧ શ્રી સરંજમ ખાતે ઉ. સુ. ૧૦
 ૧૨) પેટી સાગની નં. ૧
 ૨૧ પાટલા નં. ૨
 ૨) ફાનસ નં. ૧
 ૧૦) રજાઈ નં. ૧

૨૬૧

ખા. પા. ૪

૨૫) બેન રૂક્મણી નાથજીને ખાતે
 ઉધાર. સુદ ૧૦
 ૨૫) ચૈદ આનાની તેરીબે
 સામા દસ્તકનું ખાતું પડાવી
 સહી લઈ ધીર્યાં તે.

ખા. પા. ૪

૬) શ્રી દાગીના ખાતે ઉધાર. વદ ૫
 ૬) હેમની બંગડી નં. ૪
 તોલ કરાવી કસ કઢાવી ઘડા-
 ધના સોની ગિરધર રણુછોડને.

ખા. પા. ૩

૧૦) રસોઈઆ મહાશંકર પ્રભુરા-
 મને ખાતે ઉધાર. વદ ૫
 ૧૦) પગાર પેટે આપ્યા તે.

ખા. પા. ૪

૨૦૬૧

૩૪૧૧ શ્રી જણસે.

૨૪૧)૦૧

બે. પા. ૧૦.

સામા દસ્તકનું ખાતું.

બેન રૂક્મણી નાથજીનું ખાતું. સંવત ૧૯૮૨.

૪

ઉ

૨૫) સંવત ૧૯૮૨ પોસ સુદ ૧૦
શુક્ર, તા. ૨૫-૧૨-૨૫ ના
અંગ્રેજી દિને રોકડા રૂ. ૨૫)
અંકે પચીશ પુરા લીધા તે
આપવા. હા. પોતે. દા. પોતે.

	ટિકીટ	
રૂક્મણી	નાથજી	સહી દા.
	૦)~	પોતે.

પાઠ ૪. રોકડ રકમનું જમાખર્ચ ચાલુ.

પ્રશ્નો.

નીચે આપેલી રકમો પરથી માહ માસનો બેઠો મેળ લખી સિલક કાઢો.

સુદ ૧ વાર શુક્ર, તા. ૧૫-૧-૨૬—

૧. આજની સિલક રૂ. ૩૪૧૩૩ છે.

૨. ગાયોને રૂ. ૨) નું ખડ નાંખાવ્યું.

૩. ચણાની દાળ મ. ૧૧ દા. રૂ. ૩૦ લેખે, મગની દાળ મ. ૨) દા.

રૂ. ૪) લેખે રોકડેથી લાવ્યા.

૪. બેન લીલાવતીના સસરાને રૂ. ૫) ચાલ્સો કર્યો, ચિ. રમણને
તેને સાસરેથી રૂ. ૭) મળ્યા, અને બેન લીલાવતીને કરિયાવરમાં નાકનું
ફૂલ રૂ. ૧૦) નું કરાવ્યું.

માહ ૧ વાર શુક્ર, તા. ૨૬-૧-૨૬—

૫. શાહ નીમચંદ નાનજીનો ઓરડો ભાડે રાખેલ, તેના કારતક,
માગસર, ને પોષ માસના ભાડાના રૂ. ૧૫) આપ્યા.

૬. બાઇ જડાવને ડિસેમ્બર માસના પગારના રૂ. ૨૫) મળ્યા.

૭. દવે મૂળજી જગન્નાથ પોતાના ઘર માટે તેલ શેર ૧૧) ધાંચી
કરીમ મહમદને ત્યાંથી રૂ. ૪) નું લાવ્યા, તેના પૈસા ધાંચીને ઘરમાંથી અપાવ્યા.

૮. ગાય માટે ખડના પુળા નં. ૧૨૫ રૂ. ૫) ના લીધા.

બે. પા. ૧૧.

સમન્વૃત્તી.

૨. સિલકમાં ૩. ૨) ઘટવાથી ધર્મોદાખાતે ઉધારાય.
૩. સિલકમાં ૩. ૧૨)~ ઘટવાથી ભોજન ખર્ચ ખાતે ઉધારાય.
૪. વહેવાઇને ૩. ૫) ચાંદ્રો કયો તે રકમ પ્રસંગે પાછી ફરવાની ન હ્રપ પરચૂરણ ખર્ચ ખાતે ઉધારાય, તેમજ વહેવાઇને ત્યાંથી મળેલ ૩. ૭) પરચૂરણ ઉપજખાતે જમા કરાય; અને દીકરીને કરિયાવરમાં નાકતું ફૂલ ૩. ૧૦)નું કરાવી આપ્યું તે દાગીના ખાતે ન લખાતાં પરચૂરણ ખર્ચ ખાતે ઉધારાય.
૫. બાડે લીધેલા મકાનના બાડાના ૩. ૧૫) આપ્યા તે પરચૂરણ ખર્ચખાતે ઉધારાય.
૭. સિલકમાં ૩. ૪) ઘટવાથી ભોજન ખર્ચ ખાતે ઉધારાય.
૮. સિલકમાં ૩. ૫) ઘટવાથી પરચૂરણ ખર્ચ ખાતે ઉધારાય.

ઉત્તર.

શ્રી ૧૧.

સંવત ૧૯૮૨ ના માહ માસનો બેઠો મેળ.

જ

ઉ

૩૪૧૧૩ શ્રી પુરાત બાકી.

૭) શ્રી પરચૂરણ ઉપજખાતે જમા.

સુદ ૧

૭) ચિ. રમણને તેને સાસરેથી મળ્યા તે.

ખા. પા. ૩

૨૫) શ્રી પગાર ખાતે જમા. વદ ૧

૨૫) બાકી જડાવને માહે ડિસે-મ્બર માસના પગારના મળ્યા તે.

ખા. પા. ૨

૬૬૧૧૩

૨) શ્રી ધર્મોદા ખાતે ઉધાર. સુદ ૧

૨) ગાયોને ખડ નંખાવ્યું.

ખા. પા. ૩

૧૨)~ શ્રી ભોજન ખર્ચ ખાતે ઉધાર. સુદ ૧

૪)~ ચણાની દાળ મ. ૧૧ દા. ૩. ૩૧ લેખે.

૮) મગની દાળ મ. ૨)દા. ૩. ૪) લેખે.

૧૨)~

ખા. પા. ૨

૧૫) શ્રી પરચૂરણ ખર્ચ ખાતે ઉધાર. સુદ ૧

૫) બેન લીલાવતીના સસરાને ચાંદ્રો કયો.

બે. પા. ૧૨.

૧૦) બેન લીલાવતીને નાકનું
ફૂલ કરાવી આપ્યું.

૧૫)

ખા. પા. ૪

૨૦) શ્રી પરચૂરણ અર્ચા ખાતે

ઉધાર. વદ ૧

૧૫) ઝોરડા એકના કારતક,
માગશર, પોષ માસના
ભાડાના હા. નીમચંદ
નાનજીને.૫) ગાય માટે ખડના પુળા
નં. ૧૨૫ લીધા તેના.

૨૦)

ખા. પા. ૪

૪) શ્રી ભોજનઅર્ચા ખાતે ઉધાર.
વદ ૧૪) તેલ શેર ૧૧ ના રોકડા
હા. ઘાંચી કરીમ મહમદને
અપાવ્યા.

ખા. પા. ૨

૫૩)~

૧૩૧૧ શ્રી જલસે.

૬૬૧૧

પાઠ ૫. ઉધાર રકમનું જમાખર્ચ.

પ્રત્યે.

નીચે આપેલી રકમો પરથી ફાગણ માસનો બેઠો મેળ લખી સિલક કાઢો.

સુદ ૧ વાર શનિ, તા. ૧૩-૨-૧૬—

૧. આજની સિલક રૂ. ૧૩૧૧ છે.

૨. ગાંધી નથુ હરખચંદને ત્યાંથી નીચે મુજબ માલ ઉધાર લાવ્યા.

ચોખા મ. ૩) હા. ૩૧૧ લેખે.

ગુવેર હાળ મ. ૧) હા. રૂ. ૩૧ લેખે.

ખે. પા. ૧૩.

ખાંડ મ. ૧) દા. ર. ૭) લેખે.

૩. બાદ જડાવને જન્યુઆરિ માસના પગારના ર. ૨૫) મળ્યા.

વદ ૨ વાર સોમ, તા. ૧-૩-૨૬—

૪. ગાંધી નથુ હરખચંદનું ખાતુ ચૂકવી આપ્યું, ને ઘઉં મણ ૪) દા. ર. ૩) ના લાવે ઉધાર લાવ્યા, લાવતાં મણે ર. ૦)ના મળુરી બેડી.

સમજુતી.

૨. ઉધારે આણેલો માલ જેને ત્યાંથી લાવીએ તેને ખાતે જમા કરવો; અને માલ ખાતે ઉધારવો. રોકડ રકમનું નામુ એક બાજુ લખાય છે, ને ઉધાર રકમનું નામુ બે બાજુ લખાય છે, એથી સિલકમા કાંઈ વધઘટ થતી નથી. આ પ્રશ્નમા ચોખા મ. ૩) ના ર. ૧૧, દાળ મ. ૧) ના ર. ૩) ને ખાંડ મ. ૧) ના ર. ૭) મળી કુલ ર. ૨૧ના ગાંધી નથુ હરખચંદને ખાતે જમા થાય, ને ભોજન ખર્ચ ખાતે ઉધારાય.

૪. ગાંધી નથુ હરખચંદના ર. ૨૧ના દેવા છે તે ચૂકવી આપ્યા માટે તેમને ખાતે ઉધારવા, ને ઘઉં મ. ૪) ર. ૧૪) ના ઉધારે લાવ્યા તે તેમને ખાતે જમા કરી ભોજન ખર્ચ ખાતે ઉધારવા. લાવતા મળુરીના ર. ૦)= થયા તે પણ ભોજનખર્ચ ખાતે ઉધારાય.

ઉત્તર.

શ્રી ૧૧.

સંવત ૧૯૮૨ ના ફાગણ માસનો બેડો મેળ.

જ

ઉ

૧૩) શ્રી પુરાત ખાકી.

૨૧) ગાંધી નથુ હરખચંદને ખાતે

જમા. સુદ ૧

૧૧ ચોખા મ. ૩) દા. ર. ૩) ના

૩) તુવેર દાળ મ. ૧) દા. ર. ૩) ના

૭) ખાંડ મ. ૧) દા. ર. ૭) ના

૨૧) શ્રી ભોજન ખર્ચ ખાતે

ઉધારીને.

ખા. પા. ૫

૨૫) શ્રી પગાર ખાતે જમા. સુદ ૧

૨૫) બાદ જડાવને જન્યુઆરિ

૨૧) શ્રી ભોજન ખર્ચ ખાતે

ઉધાર. સુદ ૧

૨૧) ગાંધી નથુ હરખચં-

દને ખાતે જમા કરીને.

ખા. પા. ૨

૨૧) ગાંધી નથુ હરખચંદને ખાતે

ઉધાર. વદ ૨

૨૧) રોકડા હિસાબ ચૂકવે

આપ્યા.

ખા. પા. ૫

૧૪) શ્રી ભોજન ખર્ચ ખાતે

જે. પા. ૧૪.

માસના પગારના મળ્યા તે.

ખા. પા. ૨

૧૪) ગાંધી નયુ હરખચંદને ખાતે
જમા. વદ ૨

૧૪) ઘઉં મ. ૪) દા. ર. ૩૥

લેખે તે શ્રી ભોજન ખર્ચ ખાતે
ઉધારીને.

ખા. પા. ૫

૭૪૧=

ઉધાર. વદ ૨

૧૪) ગાંધી નયુ હરખચંદને
ખાતે જમા કરીને.૦) = ઘઉં મ. ૪) લાવતા
મળુરી.

૧૪) =

ખા. પા. ૨

૫૭૧=

૧૬૧૧૧૦૧ શ્રી જણસે.

૭૪૧=

પાઠ ૬. ઉધાર રકમનું જમાખર્ચ ચાલુ.

પ્રશ્નો.

નીચે આપેલી રકમો પરથી અધિક ચૈત્ર માસનો બેઠોમેળ લખી
સિલક કાઢો.

સુદ ૧ વાર સોમ, તા. ૧૫-૩-૨૬—

૧. આજની સિલક ર. ૧૬૧૧૧ ૦૧ છે.

૨. આઘ જડાવને ફેબ્રુઆરિ માસના પગારના ર. ૨૫) મળ્યા.

૩. શાહ જેસંગભાઈ કાળિદાસને લાથી પોલકું નં. ૧ ર. ૨૫)ની
કિમ્મતનું લીધું, તે પેટે ર. ૧૫) લખ્યાં.

સુદ ૧૫ વાર સોમ, તા. ૨૬-૩-૨૬—

૪. શાહ જેસંગભાઈ કાળિદાસના દેવા રૂપિયા ચૂકવી આપ્યા.

૫. ગુજરાત રેલવે કંપનિ લિમિટેડના શેર એકનું છ માસનું વ્યાજ
ર. ૨૥ મળ્યું.

સમજુતી.

૩. શાહ જેસંગભાઈ કાળિદાસને ખાતે પોલકાના ર. ૨૫) જમા
કરવા, અને તે કપડાં ખાતે ઉધારવા; પછી ર. ૧૫) આપેલા તે શાહ
જેસંગભાઈ કાળિદાસને ખાતે ઉધારવા.

૪. શાહ જેસંગભાઈ કાળિદાસને ર. ૧૦) (૨૫-૧૫) ખાકીના
ચૂકવી આપ્યા તે તેમને ખાતે ઉધારવા.

૫. શેરના નફાના ર. ૨૥ વ્યાજ ખાતે જમા થાય.

બે. પા. ૧૫.

ઉત્તર.

શ્રી ૧૧.

સંવત ૧૯૮૨ ના અધિક ચૈત્ર માસનો બેઠો મેળ.

જ

૧૬૧૧૧૦૧ શ્રી પુરાંત બાકી.

૨૫) શ્રી પગાર ખાતે જમા. સુદ ૧

૨૫) બાધ જડાવને ફેક્ટુઆરિ

માસના પગારના મળ્યા.

ખા. પા. ૨

૨૫) શાહ જેસંગભાઈ કાળિદાસને

ખાતે જમા. સુદ ૧

૨૫) પોલકા નં. ૧ ના તે શ્રી

કપડા ખાતે ઉધારીને.

ખા. પા. ૫

૨૧૧ શ્રી વ્યાજ ખાતે જમા. સુદ ૧૫

૨૧૧ ગુજરાત રેલવે કંપની

લિમિટેડના શેર ૧ ના નફાના

છ માસના મળ્યા તે.

ખા. પા. ૫

૬૬૧૦૧

ઉ

૨૫) શ્રી કપડા ખાતે ઉધાર. સુદ ૧

૨૫) શાહ જેસંગભાઈ કાળિ

દાસને ખાતે જમા કરીને.

ખા. પા. ૩

૧૫) શાહ જેસંગભાઈ કાળિદાસને

ખાતે ઉધાર. સુદ ૧

૧૫) રોકડા પોલકા પેટે.

હા. પેટે.

ખા. પા. ૫

૧૦) શાહ જેસંગભાઈ કાળિદાસને

ખાતે ઉધાર. સુદ ૧૫

૧૦) રોકડા પોલકાના ખા-

કીના હિસાબ ચૂકતે આપ્યા.

ખા. પા. ૫

૫૦)

૧૬૧૦૧ શ્રી જલુમે.

૬૬૧૦૧

પાઠ ૭. લગ્નખર્ચ.

નીચે આપેલી રકમો પરથી બીજા ચૈત્ર માસનો બેઠો મેળ લખી સિલક કાઢો.

સુદ ૧ વાર મંગળ, તા. ૧૩-૪-૨૬—

૧. આજની સિલક રૂ. ૧૬૧૦૧ છે.

૨. બાધ જડાવને માર્ચ માસના પગારના રૂ. ૨૫) મળ્યા.

૩. નીચે મુજબ સામાન બેન વિમળાના લગ્ન પ્રસંગે ગાંધી નથુ હરખચંદને ત્યાંથી ઉધાર લીધો.

એ. પા. ૧૬.

ઘી મણુ ૨૧૧ દા. ૩. ૩૨) લેખે.

ખાંડ મણુ ૪) દા. ૩. ૭) લેખે.

પરચૂરણુ સામાન ૩. ૧૫૦)નો નાત જમાડવા લીધો.

૪. નીચે મુજબ કાપડ શાહ જયચંદ હરજીવનને ત્યાંથી વિવાહ પ્રસંગે ઉધાર લીધું, તેમાં ૩. ૩૦) ભર્યાં.

સાડી નં. ૩ દા. ૩. ૭) લેખે.

સાલ્લા નં. ૫ દા. ૩. ૪) લેખે.

કસખી ઘોતી નં. ૧ ૩. ૪૧૧ ની.

વહ ૨ ગુરુવાર, તા. ૨૯-૪-૨૬—

૫. દેવે મૂળજી જગન્નાથે ૩. ૨૫૦) પેઢીમાંથી આપ્યા.

૬. ગાંધી નથુ હરખચંદને ૩. ૨૦૧) આપ્યા.

૭. એન વિમળાને ૩. ૫૧) મોસાળામાં તેના મામાએ આપ્યા, તે પરચૂરણુ ચાંદલાના ૩. ૭૫) આવ્યા.

વહ ૫ વાર રવિ, તા. ૨-૫-૨૬—

૮. ખાંડ મ. ૧) વધવાથી ગાંધી નથુ હરખચંદને પાછી આપી.

સમજુતી.

૩. ઘી મ. ૨૧૧ ના ૩. ૮૦), ખાંડ મ. ૪) ના ૩. ૨૮), તે પરચૂરણુ સામાનના ૩. ૧૫૦) મળી કુલ ૩. ૨૫૮) ગાંધી નથુ હરખચંદને ખાતે જમા કરી એન વિમળાના લગ્નખર્ચખાતે ઉધારવા.

૪. સાડી નં. ૩ ના ૩. ૨૧), સાલ્લા નં. ૫ ના ૩. ૨૦), તે કસખી ઘોતીના ૩. ૪૧૧ મળી કુલ ૩. ૪૫૧૧ શાહ જયચંદ હરજીવનના જમા કરી એન વિમળાના લગ્નખર્ચખાતે ઉધારવા, પછી રોકડા આપેલા ૩. ૩૦) શાહ જયચંદ હરજીવનને ખાતે ઉધારાય.

૬. સિલકમાંથી ૩. ૨૦૧) ઘટયા તે ગાંધી નથુ હરખચંદને ખાતે ઉધારવા.

૭. ચાંદલાના ૩. ૫૧૧+૭૫=૧૨૬) આવ્યા તે એન વિમળાના લગ્નખર્ચખાતે જમા થાય. (ચાંદલો વિગતવાર જમા કરવો.)

૮. ખાંડ મ. ૧) ના ૩. ૭) ગાંધી નથુ હરખચંદને ખાતે ઉધારી એન વિમળાના લગ્નખર્ચખાતે જમા કરાય. (પ્રથમ જે ખાતે ઉધારેલી તે ખાતે જમા થાય.)

બે. પા. ૧૭.

ઉત્તર.

શ્રી ૧૧.

સંવત ૧૯૮૨ ના બીજા ચૈત્ર માસનો બેઠો મેળ.

જ

ઉ

૧૯૧૦ શ્રી પુરાંત બાકી.

૨૫) શ્રી પગાર ખાતે જમા. સુદ ૧

૨૫) બાકી જડાવને માર્ચ
માસના પગારના મળ્યા.

ખા. પા. ૨

૨૫૮) ગાંધી નથુ હરખચંદને ખાતે
જમા. સુદ ૧

૮૦) ઘી મ. ૨૧૬. ૩.૩૨)લેખે.

૨૮) ખાડ મ. ૪)૬. ૩.૭)લેખે.

૧૫૦) પરચૂરણ સામાનના.

૨૫૮) બેન વિમળાના લગ્નખર્ચ-
ખાતે ઉધારીને.

ખા. પા. ૫

૪૫૧૧ શાહ જયચંદ હરજીવનને ખાતે
જમા. સુદ ૧

૨૧) સાડી નં. ૩ દા. ૩. ૭)લેખે.

૨૦) સાદલા ન. ૫ દા. ૩.
૪) લેખે.

૪૧૧ કસબી ધોતી નં. ૧

૪૫૧૧ બેન વિમળાના લગ્ન-
ખર્ચખાતે ઉધારીને.

ખા. પા. ૫

૨૫૦) દેવે મૂળજી જગન્નાથને ખાતે
જમા. વદ ૨

૨૫૦) લગ્નખર્ચ વગેરેમા વા-
પરવા આપ્યા તે.

ખા. પા. ૧

૩૦૩૧ બેન વિમળાના લગ્નખર્ચ-

ખાતે ઉધાર. સુદ ૧

૨૫૮) ગાંધી નથુ હરખચંદને
ખાતે જમા કરીને.

૪૫૧૧ શાહ જયચંદ હરજી-
વનને ખાતે જમા
કરીને.

૩૦૩૧

ખા. પા. ૫

૩૦) શાહ જયચંદ હરજીવનને
ખાતે ઉધાર. સુદ ૧

૩૦) રોકડા હા. પોતે.

ખા. પા. ૫

૨૦૧) ગાંધી નથુ હરખચંદને ખાતે
ઉધાર. વદ ૨

૨૦૧) રોકડા હા. પોતે

ખા. પા. ૫

૭) ગાંધી નથુ હરખચંદને ખાતે
ઉધાર. વદ ૩

૭) ખાડ મ. ૧) વધેલી
પાછી આપી તે બેન

વિમળાના લગ્નખર્ચખાતે
જમા કરીને.

ખા. પા. ૫

૫૪૧૧

૧૯૯૧૦ શ્રી જણસે.

૭૩૦૧૧૦

બે. પા. ૧૮.

- ૧૨૬) બેન વિમળાના લગ્ન ખર્ચ
ખાતે જમા. વદ ૨
૫૧) બેન વિમળાને તેના મા-
માએ ચાલ્લો કર્યો તે.
૭૫) પરચૂરણ ચાલ્લાના આ-
વ્યા તે.

૧૨૬)

ખા. પા. ૫

- ૭) બેન વિમળાના લગ્નખર્ચ ખાતે
જમા. વદ ૩
૭) ખાડ મ ૧) વધવાથી ગાંધી
નથુ હરખચંદને પાછી આપી
તે તેમને ખાતે ઉધારીને.

ખા. પા. ૫

૭૩૦૧૧૧૦૧

પાઠ ૮. વ્યાજ વિષે.

નીચે આપેલી રકમો પરથી વૈશાખ માસનો બેઠો મેળ લખી સિલક કાઢો.

સુદ ૧ વાર બુધ, તા. ૧૨-૫-૨૬—

૧. આજની સિલક રૂ. ૧૮૬૧૦૧ છે.

૨. બાધ જડાવને એપ્રિલ માસના પગારના રૂ. ૨૫) મળ્યા.

૩. ગાંધી નથુ હરખચંદ, તથા શાહ જયચંદ હરજીવનનો લગ્નખર્ચનો
હિસાબ ચૂકતે કરો.

સુદ ૧૫ વાર ગુરુ, તા. ૨૭-૫-૨૬—

૪. બેન રૂક્મણી ગણપતરામનું ખાતું વ્યાજ સાથે ચૂકવી લો.

સમજુતી.

૩. ગાંધી નથુ હરખચંદના લગ્ન ખર્ચના જમા રૂ. ૨૫૮) છે, તેમાંથી
ઉધાર બાબૂના રૂ. ૨૦૧+૭=૨૦૮) જતાં રૂ. ૫૦) દેવા રહે છે, તે તેમને
ખાતે ઉધારીને આપવા.

શાહ જયચંદ હરજીવનના રૂ. ૪૫૧૧ માંથી રૂ. ૩૦) જતા રૂ. ૧૫૧૧
દેવા છે, તે તેમને ખાતે ઉધારીને આપવા.

બે. પા. ૧૬.

૪. બેન રક્ષમણી ગણપતરામને ખાતે બાર આના તેરીખના રૂ. ૫૦) કાર્તિક સુદ ૧૫ ની તેરીખના લે'ણા છે, તે વૈશાખ સુદ ૧૫ સુધી લે'ણા રહ્યા એટલે અધિક માસ સાથે ૭ માસ લે'ણા રહ્યા. બાર આના તેરીખ એટલે રૂ. ૧૦૦) નું એક માસનું વ્યાજ ૧૨ આના, તે રૂ. ૫૦) નું એક માસનું વ્યાજ છ આના, તે સાત માસનું વ્યાજ રૂ. ૨૧૧= થાય તે તેમને ખાતે ઉધારી વ્યાજ ખાતે જમા થાય. રક્ષમણી પાસે કુલ લે'ણું રૂ. ૫૦+૨૧૧= મળી રૂ. ૨૬૧= થયું, તે તેમણે આપી દીધું માટે તેમને ખાતે જમા કરાય. લે'ણું વસુલ થવાથી અવેજમા લીધેલ હેમની સાકળી તોલા ૩૧૮ ભારની તેમને પાછી આપવી.

ટીપ—કોઇના ખાતામાં આપણે વ્યાજ દેવું નીકળે, તે વ્યાજ તેને ખાતે જમા કરી વ્યાજખાતે ઉધારવું. બેન રક્ષમણી ગણપતરામ પોતાના ચોપડામાં બાઇ જડાવને ખાતે વ્યાજના રૂ. ૨૧૧= દેવા નીકળ્યા તે જમા કરી વ્યાજખાતે ઉધારશે.

ઉત્તર.

શ્રી ૧૧.

સંવત ૧૯૮૨ ના વૈશાખ માસનો બેઠો મેળ.

જ

ઉ

૧૮૬૧૦ શ્રી પુરાત ખાડી.

૨૫) શ્રી પગાર ખાતે જમા. સુદ ૧

૨૫) બાઇ જડાવને એપ્રિલ માસના પગારના મળ્યા તે.

ખા. પા. ૨

૨૧૧= શ્રી વ્યાજ ખાતે જમા. સુદ ૧૫

૨૧૧= વ્યાજના બેન રક્ષમણી ગણપતરામને ખાતે ઉધારીને.

ખા. પા. ૫

પર૧૧= બેન રક્ષમણી ગણપતરામને

ખાતે જમા. સુદ ૧૫

પર૧૧= રોકડા હિસાબ ચૂકતે લઇ અવેજમાં લીધેલ હેમની

૫૦) ગાધી નયુ હરખચંદને ખાતે

ઉધાર. સુદ ૧

૫૦) રોકડા લગ્નખર્ચ ખાતાના હિસાબ ચૂકતે આપ્યા. હા. પોતે.

ખા. પા. ૫

૧૫૧ શાહ જયચંદ હરજીવનને

ખાતે ઉધાર. સુદ ૧

૧૫૧ રોકડા હિસાબ ચૂકતે આપ્યા. હા. પોતે.

ખા. પા. ૫

૨૧૧= બેન રક્ષમણી ગણપતરામને

ખાતે ઉધાર. સુદ ૧૫

જે. પા. ૨૦.

સાંકળી તોલા ૩૧- ભારની
તમને પાછી આપી છે.

ખા. પા. ૩.

૨૬૯૧૦૧

૨૧=૩. ૫૦) ના બાર
આનાની તેરીએ ૭ માસના
વ્યાજના થયા તે વ્યાજ
ખાતે જમા કરીને.

ખા. પા. ૩

૬૮)=

૨૦૧૧= શ્રી જણસે.

૨૬૯૧૦૧

પાઠ ૯. બચત રકમ વ્યાજે મૂકવા વિષે.

નીચે આપેલી રકમો પરથી જેઠ સુદ ૧ વાર શુક્ર, તા. ૧૧-૬-૨૬
નો મેળ લખી સિલક કાઢો.

૧. વ્યાજની સિલક રૂ. ૨૦૧૧= છે.
૨. ગાંધી નથુ હરખચંદનું ખાતું ચૂકવી આપો.
૩. રસોઈઆ મહાશંકર પ્રભુરામનો પગાર આઠ માસનો રૂ. ૮) પ્રમાણે ચડેલો છે તેનું ખાતું ચોકખ કરો.
૪. કપડવંજ પોસ્ટ ઓફિસમાં રૂ. ૭૭૧ ભરી રૂ. ૧૦૦)નું એક કેશ સર્ટિફિકેટ લીધું.

સમજૂતી.

૨. ખાતાવહી તપાસતાં ગાંધી નથુ હરખચંદના ખાતામા જમા રક-
મોનો સરવાળો રૂ. ૨૯૩૧૧ થાય છે; તેમાથી ઉધાર રકમોનો સરવાળો રૂ.
૨૭૯૧૧ થાય છે તે બાદ કરતાં રૂ. ૧૪) ફેવા રહે છે તે તેમને ખાતે
ઉધારીને આપવા.

૩. રસોઈઆના પગારના રૂ. ૬૪) ચડેલ છે તે તેને ખાતે જમા
કરી ભોજન ખર્ચ ખાતે ઉધારવા. પછી તેને રૂ. ૧૦) પ્રથમ આપેલા છે
તે કાપી લઈ રૂ. ૫૪) તેને ખાતે ઉધારીને આપવા.

૪. કેશ સર્ટિફિકેટ એક રૂ. ૧૦૦) નું રૂ. ૭૭૧ ભરી લીધું માટે
રૂ. ૭૭૧ કપડવંજ ઓફિસ ખાતે ઉધારવા.

બચત રૂપિયા વ્યાજે મૂકવાની આ સારામાં સારી રીત છે. એમાં
પાંચ વર્ષે મુદ્દલ રૂ. ૭૭૧ ના સવાપાંચટકા લેખે ચક્રવર્તિ વ્યાજે રૂ. ૧૦૦)

બે પા. ૨૧.

મળે છે. નાણાં જ્યારે ઉપાડી લેવા હોય ત્યારે વ્યાજ સાથે ઉપાડી શકાય છે; માત્ર એક વર્ષની અંદર નાણા ઉપાડી લેવાં હોય તો વ્યાજ ન મળે.

ઉત્તર.

શ્રી ૧૧.

સંવત ૧૯૮૨ જેઠ સુદ ૧ વાર શુક્ર, તા. ૧૧-૬-૨૬ નો રોજમેળ.

જ

ઉ

૨૦૧૧ના શ્રી પુરાત ખાકી.

૬૪) રસોઈઆ મહાશંકર પ્રભુરામને
ખાતે જમા.

૬૪) માસ આફના પગારના
તે શ્રી ભોજન ખર્ચ ખાતે
ઉધારીને.

ખા. પા. ૪

૨૬પાના

૧૪) ગાધી નથુ હરખચંદને ખાતે
ઉધાર.

૧૪) રોકડા હિસાબ ચૂકતે
હા. પોતે.

ખા. પા. ૫

૬૪) શ્રી ભોજનખર્ચ ખાતે ઉધાર.

૬૪) રસોઈઆ મહાશંકર
પ્રભુરામને ખાતે જમાકરીને.

ખા. પા. ૨

૫૪) રસોઈઆ મહાશંકર પ્રભુ-
રામને ખાતે ઉધાર.

૫૪) રોકડા હા. પોતે વૈશા-
ખ વદ ૦)) સુધી ચૂકતે
આપ્યા.

ખા. પા. ૪

૭૭૧ શ્રી કપડવંજ પોસ્ટ ઓફિસ
ખાતે ઉધાર.

૭૭૧ કેશ સર્ટિફિકેટ નં.
૧૬૪૭૭ નું એક રૂ. ૧૦૦)
નું બાકી જડાવ મૂળજી
દેવેના નામનું ખરીદ્યું.

ખા. પા. ૫

૨૦૬૧

૫૫૧૧ના શ્રી જલસે.

૨૬પાના

ટીપ—બેઠામેળમાં ખાતાદારના નામને છેડે મિતિ લખાય છે, ને રોજ-
મેળમાં મેળને પ્રથમથી મિતિ લખાય છે.

ખા. પા. ૧.

ખાતાવહી.

ખાતાવહીની વ્યાખ્યા—ખેડામેળમાં જે રકમો જીલ્લાજી ખાતે વારંવાર જમા અગર ખર્ચ લખાય છે. તે સર્વે રકમો જેને નામે દાખલ કરવાની, તે ખેડામેળનાં પાનાં પ્રમાણે યાદી કરેલી, તેને **ખાતાવહી** કહે છે.

ખાતાવહીનો ઉપયોગ—એ છે કે અમુક આશામી પાસે લે'ણું-દેણું કેટલું છે, તે એક ઠેકાણેથી સમજાય છે જમા કરતા ઉધાર જેટલું વધારે તેટલું લે'ણું, અને ઉધાર કરતાં જમા જેટલું વધારે તેટલું દેવું સમજવું.

ખાતાં પાડવાની રીત—ખાતાવહીના પાનામા અમુક આશામીનું અગર બાબતનું ખાતું પાડવું હોય, તેનું પ્રથમ નામ લખીને પછી “નુંખાતું” લખી છેડે તે કંઈ સાક્ષનું છે તે લખવું. તેની નીચે ખેડામેળ પ્રમાણે જમાખર્ચની નિશાનીઓવાળી લીટીઓ કાઢવી, એ પ્રમાણે ખેડામેળમા જેટલાં ખાતા આવેલા હોય, તેટલાં ખાતા પાડવા જોઈએ. એ બધા ખાતા એકદમ પાડતા નથી; પણ ખેડામેળ ખતવતા જેમ જેમ જરૂર પડતી જાય છે, તેમતેમ પાડતાં જાય છે.

ખેડામેળ ખતવવાની રીત—ખેડામેળની રકમો ખાતાવહીમાં ખતવતી વખતે ખાતાવહીમા જેની તેના ખાતામાં જમાની જમા તરફ, ને ઉધારની ઉધાર તરફ લખી તેની આગળ ખે. પા. (ખેડામેળનું પાનું) કરી, ખેડામેળના જે પાનાપર તે રકમ હોય તે પાનાનો અંક ભરી, તેની પાસે મિતિ લખવામા આવે છે. ખેડામેળમા રકમ નીચે જેવડી લીટી દોરી ખા. પા. લખી રાખેલું હોય છે, ત્યાં ખેડામેળની રકમ ખાતાવહીમાં જે પાને ખતવી, તે પાનાનો અંક ભરી દેવામાં આવે છે.

સૂચના—રકમ ખતવવી રહી જવી ન જોઈએ, એકને બદલે બીજાને ખાતે ખતવાય નહિ તેની સંભાળ રાખવી. જમા રકમ હોય તે ઉધાર તરફ અને ઉધાર હોય તે જમામાં ખતવાય નહિ તેની સાવચેતી રાખવી. નવી રકમ હોય તે ખાતું પાઠી ખતવવી.

શ્રી ૧।

દેવે મૂળજી જગન્નાથનું ખાતું.

સંવત ૧૯૮૨.

જ

ઉ

૭૫) ખે. પા. ૨ કારતક સુદ ૧

૧૨૫) ખે. પા. ૮ પોષ સુદ ૧૦

૨૫૦) ખે. પા. ૧૭ બીજા ચૈત્ર વદ ૨

૪૫૦) બાકી દેવા.

ખા. પા. ૨.

શ્રી પગાર ખાતું. સંવત ૧૯૮૨.

જ ઉ

- ૨૫) બે. પા. ૨ કારતક સુદ ૧
 ૨૫) બે. પા. ૫ માગસર સુદ ૧
 ૨૫) બે. પા. ૮ પોષ સુદ ૧
 ૨૫) બે. પા. ૧૧ માહ સુદ ૧
 ૨૫) બે. પા. ૧૩ ફાગણ સુદ ૧
 ૨૫) બે. પા. ૧૫ અ. ચૈત્ર સુદ ૧
 ૨૫) બે. પા. ૧૭ ખીન્ન ચૈત્ર સુદ ૧
 ૨૫) બે. પા. ૧૯ વૈશાખ સુદ ૧
 ૨૦૦) બાકી દેવા.

શ્રી ધરભાડા ખાતું. સંવત ૧૯૮૨.

જ ઉ

- ૧૫૦) બે. પા. ૨ કારતક સુદ ૫
 ૧૫૦) બાકી દેવા.

શ્રી ભોજન ખર્ચ ખાતું. સંવત ૧૯૮૨.

જ ઉ

- ૧)૦૧૧ બે. પા. ૨ કારતક સુદ ૧
 ૩૦૧= બે. પા. ૩ કારતક સુદ ૫
 ૧૨) બે. પા. ૫ માગસર સુદ ૧
 ૩)= બે. પા. ૮ પોષ સુદ ૧
 ૧૨)- બે. પા. ૧૧ માહ સુદ ૧
 ૪) બે. પા. ૧૨ માહ વદ ૧
 ૨૧૧૧૧ બે. પા. ૧૩ ફાગણ સુદ ૧
 ૧૪)= બે. પા. ૧૩ ફાગણ વદ ૨
 ૬૪) બે. પા. ૨૧ જ્યેષ્ઠ સુદ ૧

૧૬૨૧૧૧ બાકી લે'ણા.

ખા. પા. ૩

શ્રી ધર્મદા ખાતું.

સંવત ૧૯૮૨.

જ

ઉ

- ૫) બે. પા. ૨ કારતક સુદ ૫
૦૧ બે. પા. ૫ માગશર સુદ ૧
૨) બે. પા. ૧૧ માહ સુદ ૧

૭૧ બાકી લે'ણા.

બેન રૂઢમણી ગણપતરામનું ખાતું.

સંવત ૧૯૮૨.

જ

ઉ

પરાન બે. પા. ૧૯ વૈશાખ સુદ ૧૫
પરાન

૫૦) બે. પા. ૩ કારતક સુદ ૧૫
૨૧ બે. પા. ૧૯ વૈશાખ સુદ ૧૫
પરાન

શ્રી પરચૂરણ ઉપજ ખાતું.

સંવત ૧૯૮૨.

જ

ઉ

- ૩) ના બે. પા. ૫ માગશર સુદ ૧
૩૧ બે. પા. ૮ પોષ વદ ૫
૭) બે. પા. ૧૧ માહ સુદ ૧

૧૩૧ બાકી દેવા.

શ્રી દાગીના ખાતું.

સંવત ૧૯૮૨.

જ

ઉ

૧૫) બે. પા. ૫ માગસર સુદ ૭
૧૫)

૮૫૧ બે. પા. ૬ પોષ સુદ ૧
૬) બે. પા. ૬ પોષ વદ ૫
૮૧૧

૫

૧૫)

૭૬૧ બાકી લે'ણા નવી ખા. પા. ૧

શ્રી ગુજરાત રેલવે કંપની લિમિટેડનું ખાતું.

સંવત ૧૯૮૨.

જ

ઉ

૮૨) બે. પા. ૫ માગસર સુદ ૭
૮૨) બાકી લે'ણા નવી ખા. પા. ૧
સંવત ૧૯૮૨.

શ્રી કપડાં ખાતું.

જ

ઉ

૯૧ બે. પા. ૫ માગસર વદ ૫
૫) બે. પા. ૮ પોષ સુદ ૧
૨૫) બે. પા. ૧૫ ખા. ચૈત્ર સુદ ૧
૩૬૧ બાકી લે'ણા.

ખા. પા. ૪

શ્રી પરચૂરણ ખર્ચ ખાતું.

સંવત ૧૯૮૨.

જ

ઉ

૧૫) ૩૥૥ બે. પા. ૬ માગસર વદ ૫

૧૮) ૩ બે. પા. ૮ પોષ સુદ ૧

૧૫) બે. પા. ૧૧ માહ સુદ ૧

૨૦) બે. પા. ૧૨ માહ વદ ૧

૬૮૧૩૬૬ બાકી લે'ણા.

શ્રી જનવર ખાતું.

સંવત ૧૯૮૨.

જ

ઉ

૨૫) બે. પા. ૮ પોષ સુદ ૧

૨૫) બાકી લે'ણા નવી ખા. પા. ૧

શ્રી ચાલ્લા ખાતું.

સંવત ૧૯૮૨.

જ

ઉ

૨) બે. પા. ૮ પોષ સુદ ૧

૨) બાકી લે'ણા.

શ્રી સરંજમ ખાતું.

સંવત ૧૯૮૨.

જ

ઉ

૨૬૬૬ બે. પા. ૬ પોષ સુદ ૧૦

૨૬૬૬ બાકી લે'ણા નવી ખા. પા. ૧

બેન રત્નમણી નાથજીનું ખાતું.

સંવત ૧૯૮૨.

જ

ઉ

૫) બે. પા. ૨ કારતક સુદ ૧૫

૫) બે. પા. ૨ કારતક સુદ ૧

૨૫) બે. પા. ૬ પોષ સુદ ૧૦

૩૦)

૫)

૨૫) બાકી લે'ણા નવી ખા. પા. ૨

રસોધ્યા મહાશંકર પ્રભુરામનું ખાતું.

સંવત ૧૯૮૨.

જ

ઉ

૬૪) બે. પા. ૨૧ જ્યેષ્ઠ સુદ ૧

૬૪)

૧૦) બે. પા. ૬ પોષ વદ ૫

૫૪) બે. પા. ૨૧ જ્યેષ્ઠ સુદ ૧

૬૪)

ખા પા. પ.

ગાંધી નથુ હરખચંદનું ખાતું.

સંવત ૧૯૮૨.

જ ૨૧૧૧ ખે. પા. ૧૩ ફાગણ સુદ ૧
 ૧૪) ખે. પા. ૧૪ ફાગણ વદ ૨
 ૨૫૮) ખે. પા. ૧૭ ખીજા ચૈત્ર સુદ ૧
 ૨૬૩૧૧

ઉ ૨૧૧૧ ખે. પા. ૧૩ ફાગણ વદ ૨
 ૨૦૧) ખે. પા. ૧૭ ખીજા ચૈત્ર વદ ૨
 ૭) ખે. પા. ૧૭ ખીજા ચૈત્ર વદ ૩
 ૫૦) ખે. પા. ૧૯ વૈશાખ સુદ ૧
 ૧૪) ખે. પા. ૨૧ જ્યેષ્ઠ સુદ ૧
 ૨૬૩૧૧

શાહ જેસંગભાઈ કાજિદાસનું ખાતું.

સંવત ૧૯૮૨.

જ ૨૫) ખે. પા. ૧૫ અ. ચૈત્ર સુદ ૧
 ૨૫)

ઉ ૧૫) ખે. પા. ૧૫ અ. ચૈત્ર સુદ ૧
 ૧૦) ખે. પા. ૧૫ અ. ચૈત્ર સુદ ૧૫
 ૨૫)

શ્રી વ્યાજ ખાતું.

સંવત ૧૯૮૨.

જ ૨૧ ખે. પા. ૧૫ અ. ચૈત્ર સુદ ૧૫
 ૨૧= ખે. પા. ૧૯ વૈશાખ સુદ ૧૫
 ૫)= બાકી દેવા.

ઉ

શાહ જયચંદ હરજીવનનું ખાતું.

સંવત ૧૯૮૨.

જ ૪૫૧૧ ખે. પા. ૧૭ ખીજા ચૈત્ર સુદ ૧
 ૪૫૧૧

ઉ

૩૦) ખે. પા. ૧૭ ખીજા ચૈત્ર સુદ ૧
 ૧૫૧૧ ખે. પા. ૧૯ વૈશાખ સુદ ૧
 ૪૫૧૧

બેન વિમળાનું લગ્નપર્યંત ખાતું.

સંવત ૧૯૮૨.

જ ૧૨૬) ખે. પા. ૧૮ ખી. ચૈત્ર વદ ૨
 ૭) ખે. પા. ૧૮ ખી. ચૈત્ર વદ ૩
 ૧૩૩)

ઉ

૩૦૩૧૧ ખે. પા. ૧૭ ખી. ચૈત્ર સુદ ૧
 ૩૦૩૧૧
 ૧૩૩)

શ્રી કપડવંજ પોસ્ટ ઓફિસ ખાતું.

સંવત ૧૯૮૨.

જ

ઉ

૭૭૧૧ ખે. પા. ૨૧ જ્યેષ્ઠ સુદ ૧ તા.
 ૧૧-૬-૨૬

૭૭૧૧ બાકી લે'ણા, નવી ખા. પા. ૧

ખા. પા. ૬.

કાચું સરવાયું. (દેવાલે'ણાની તારીજ.)

ખાતાવહીમા દેવુંલે'ણું નક્કી કરી તે પરથી કરેલી તારીજને કાચું સરવાયું કહે છે.

શ્રી ૧૧.

સંવત ૧૯૮૨ જ્યેષ્ઠ સુદ ૧ તા. ૧૧-૬-૨૬.

જ

કુ

૪૫૦) દેવે મૂળજી જગન્નાથ ખા.પા.૧

૨૦૦) શ્રી પગાર ખાતું. ખા. પા. ૨

૧૫૦) શ્રી ધરભાડાનું ખાતું. ખા.પા.૨

૧૩૧= શ્રી પરચૂરણ ઉપજખાતું. ખા.
પા. ૩

૫)= શ્રી વ્યાજખાતું. ખા. પા. ૫

૮૧૮૧૧૦૧

૧૬૨= શ્રી ભોજન ખર્ચ ખાતું.

ખા. પા. ૨

૭૧ શ્રી ધર્મદાખાતું. ખા.
પા. ૩

૩૯૧ શ્રી કપડાંખાતું. ખા.પા.૩

૬૮૧= શ્રી પરચૂરણ ખર્ચખાતું.
ખા. પા. ૪૨) શ્રી ચાલ્લા ખાતું. ખા.
પા. ૪૧૭૦ શ્રી વિમળાતું લગ્ન
ખર્ચખાતું. ખા. પા. ૫

૪૫૦=

૭૬૧ શ્રી દાગીનાખાતું. ખા.
પા. ૩૮૨) શ્રીગુજરાત રેલવે કંપની
લિમિટેડનું ખાતું. ખા.
પા. ૩૨૫) શ્રી જનવરખાતું. ખા.
પા. ૪૨૬૧ શ્રી સરંજમખાતું. ખા.
પા. ૪૨૫) શ્રી રક્ષમણી નાથજીનું
ખાતું. ખા. પા. ૪૭૭૧ શ્રી કપડવંજ પોસ્ટ ઓફિસ
ખાતું. ખા. પા. ૫

૭૬૨૧૧=

૫૫૧૧= શ્રી જલસે.

૮૧૮૧૧૦૧

ટીપ ૧. કાચા સરવાયામા જમાઉધારના સરવાળા મળી રહે છે માટે ખાતાવહી ખરી ખતવાયલી જાણવી. સરવાળા ન મળે તો સરવાયુ ફરીથી તપાસવું, તેથી ન મળે તો દરેક ખાતાના સરવાળા તપાસવા, તેથી ન મળે તો મેળના સરવાળા તપાસવા.

૨. કાચા સરવાયાથી જણાય છે કે સંવત ૧૯૮૨ મા ઉપજ રૂ. ૮૧૮૧૧૦૧ ની, ને ખર્ચ રૂ. ૪૫૦૮ = થએલો છે.

૩. દાગીના ખાતા વગેરેમા રૂ. ૩૧૦) લે'ણા રહે છે તે નવી સાલની ખાતાવહીમાં ખેંચવા જોઈએ. (નવી સાલમાં જે જે ખાતાનું દેવું અગર લે'ણું આપવાનું કે લેવાનું હોય છે તેવા ખાતા ખેંચવા જોઈએ.)

૪. સાધારણ રીતે ચાલુ વર્ષની બાકી આસો વદ ૦)) ની કદાય છે, ને નવા વર્ષની બાકી કારતક સુદ ૧ ની મૂકે છે.

ખા. પા. ૧.

શ્રી ૧૧

(નવી) ખાતાવહી સંવત ૧૯૮૩ની સાલની.

શ્રી દાગીના ખાતું.

સંવત ૧૯૮૩.

જ

ઉ

૭૬૧૧ બાકી લે'ણા જુની ખા. પા. ૩
સંવત ૧૯૮૩ કારતક સુદ ૧

શ્રી ગુજરાત રેલવે કંપની લિમિટેડનું ખાતું.

સંવત ૧૯૮૩.

જ

ઉ

૮૨) બાકી લે'ણા જુની ખા. પા. ૩
સંવત ૧૯૮૩ કારતક સુદ ૧

શ્રી જનવર ખાતું.

સંવત ૧૯૮૩.

જ

ઉ

૨૫) બાકી લે'ણા જુની ખા. પા. ૪
સંવત ૧૯૮૩ કારતક સુદ ૧

શ્રી સરંજમ ખાતું.

સંવત ૧૯૮૩.

જ

ઉ

૨૬૧૧ બાકી લે'ણા જુની ખા. પા. ૪
સંવત ૧૯૮૩ કારતક સુદ ૧

૩૬

ખા. પા. ૨.

બેન રક્ષમણી નાથજીનું ખાતું.

સંવત ૧૯૮૩.

જ

ઉ

૨૫) બાકી લે'ણા જીની ખા. પા. ૪
સં. ૧૯૮૨ પોષ સુદ
૧૦ ની તેરીખના.

શ્રી કપડવંજ પોસ્ટ ઑફિસ ખાતું.

સંવત ૧૯૮૩.

જ

ઉ

૭૭૧ બાકી લે'ણા જીની ખા. પા. ૫
તા. ૧૧-૬-૨૬ની તારીખના.

દૂધનું પત્રક. માહે ફેબ્રુઆરિ સને ૧૯૨૬.

તારીખ.	વાર.	સવારમા શેર.	સાજના શેર.	તારીખ.	વાર	સવારમા શેર.	સાજના શેર.
૧	સોમ	૨	૧	૯	મંગળ		
૨	મંગળ	૨	૧	૧૦	બુધ		
૩	બુધ	૨	૧	૧૧	ગુરુ		
૪	ગુરુ	૩	૧૧	૧૨	શુક		
૫	શુક	૨	૧	૧૩	શનિ		
૬	શનિ	૨	૧	૧૪	રવિ		
૭	રવિ	૨	૧	૧૫	સોમ		
૮	સોમ	૨	૧		૪૦	૪૦	૪૦

દાગીનાની નોંધણી—દાગીનો ચોરાય, ખોવાય, વગેરે પ્રસંગે આ નોંધ લેણી કામતી થઇ પડે છે. ગૃહસ્થ માણસોએ આ નોંધ ખાસ રાખવી જોઇએ.

૧. રૂપાનાં સાંકળાં જોડા એક, તોલા ૨૦૧૮ લારનો.

૨. હેમની મગમાળા એક, તોલા ૮૧- ભારની.
૩. હેમની બંગડી નં. ૪ મકર્ધ ભાતની, તોલા ૪) ભારની.
૪૦ ૪૦ ૪૦.

પરીક્ષા માટે મનોચત્ન ૧. કન્યાઓની વર્નાકયુલર ફાઇનલ પરીક્ષા.

ઉત્તર ભાગ.

મંગળવાર તા. ૨૭ ડિસેમ્બર, ૧૯૨૪.

દેશીનામું.

૭. ખાતાવહીની જરૂર શી અને તે શા ઉપરથી તૈયાર કરવામા આવે છે તે લખો. માર્ક ૫

૮. નીચેની રકમો પરથી સંવત ૧૯૮૧ ના કારતક માસનો મેળ લખી સિલક કાઢો:—૧૫

(અ) રપાના સિલક.

(બ) બેસતા વર્ષને દિવસે બેન શાન્તિના ભાણાને રૂ. ૦૧૦ નું ખાવાનું તથા રૂ. ૦૧૦ નું દારૂખાનું અપાવ્યું

(ક) ભાઈબીજને દિવસે બાએ રૂ. ૨) શુકનના આખ્યા, તેમાંથી રૂ. ૧) ભાઈ રમણના હાથમાં મૂક્યો.

(ઢ) અકટોબર માસનો પગાર રૂ. ૨૫) આવ્યો તેમાંથી એક આનો ટિકીટનો આપ્યો.

(દ) દેવદિવાળીને દિવસે મંદિરમા આઠ આનાની ખાડ અપાવી, એક આનો દેવદર્શનમાં વાપર્યો, અને અઢી આનાનું શાક આપ્યું.

સમજુતી.

૭. અમુક આશામી કે ખાખત પાસે લેણુદેણું કેટલું છે તે એક ઠેકાણેથી સમજાય છે. ખાતાવહી રોજમેળ કે બેઠામેળ પરથી તૈયાર કરાય છે.

બ ભાણાને અપાવેલ રૂ. ૦૧૦ નું ખાવાનું અને રૂ. ૦૧૦ નું દારૂખાનું તે પરચૂરણ ખર્ચ ખાતે લખાય.

ક બાએ આપેલ શુકનના રૂ. ૨) પરચૂરણ ઉપજ ખાતે જમા કરાય, અને ભાઈને આપેલો રૂ. ૧) પરચૂરણ ખર્ચ ખાતે ઉધારાય.

ઢ પગારના આવેલા રૂ. ૨૫) પગાર ખાતે જમા કરાય, ને પહોંચતી ટિકીટનો રૂ. ૦) પરચૂરણ ખર્ચ ખાતે લખાય.

દ મંદિરમા અપાવેલી ખાડનો રૂ. ૦૧ ને દેવદર્શનમા વાપરેલો રૂ. ૦) મળી રૂ. ૦૧૧ ધર્મોદાખાતે લખાય, અને શાકના રૂ. ૦)ના ભોજન ખર્ચ ખાતે લખાય.

ઉત્તર.

શ્રી ૧૧.

સંવત ૧૯૮૧ ના કારતક માસનો બેઠો મેળ.

જ

ઉ

૨૫૧૧ શ્રી પુરાત બાકી.

૨) શ્રી પરચૂરણ ઉપજ ખાતે જમા.

સુદ ૨

૨) રોકડા બાએ શુકનના
આપ્યા તે.

ખા. પા.

૨૫) શ્રી પગાર ખાતે જમા. સુદ ૨

૨૫) માહે મપે'બર માસના
મળ્યા.

ખા. પા.

પરાન

૧૧૦૧ શ્રી પરચૂરણ ખર્ચ ખાતે

ઉધાર. સુદ ૧

૦૧૧ ખાવાનું.

૦૧૧૧ દારૂખાનું.

૧૦૧૧ હા. બેન શાન્તિના

ભાણાને અપાવ્યું.

ખા. પા.

૧) શ્રી પરચૂરણ ખર્ચ ખાતે

ઉધાર. સુદ ૨

૧) ભાઈ રમણના હાથમા
મૂક્યો તે.૦) પગાર પહોંચ પર
ટિકીટનો.

૧) -

ખા. પા.

૦૧૧ શ્રી ધર્મોદા ખાતે ઉધાર.

સુદ ૧૧

૦૧૧ મંદિરમા ખાંડ અપાવી.

૦) દેવદર્શનમાં વાપર્યો.

૦૧૧

ખા. પા.

૦) ૧૧ શ્રી ભોજન ખર્ચ ખાતે

ઉધાર. સુદ ૧૧

૦) ૧૧ શાકના.

ખા. પા.

૩) -

૪૯૧૧ શ્રી જણસે.

પરાન

મનોયત્ન ૨.

કન્યાઓની શાળાન્ત (વર્નાક્યુલર ફાઈનલ) પરીક્ષા.

ઉત્તર ભાગ.

બુધવાર, તા. ૨ ડિસેમ્બર, ૧૯૨૫.

દેશીનામું.

૭. નામુ રાખનારે ખાતાવહી રાખવાની શી જરૂર છે તે જણાવો.

૮. નીચેની રકમોનો મેળ તૈયાર કરો:—

સિલક રૂ. ૪૫૦૦

અ જુન માસનો પગાર રૂ. ૮૫) આવ્યો, તેમાથી રૂ. ૪૦) સેવિંગ્સ બેંકમાં મૂક્યા.

બ ગયા માસનો દૂધનો હિસાબ કરતાં મળુ રૂ. ૬ શેર દૂધ થયું તેનાં નાણા દરશેરે ૦-૧-૮ પાછ પ્રમાણે મોહન ચતુરને ચૂકવ્યાં.

ક ધોખીને કપડાં ધોવડામળુ રૂ. ૦-૧) આપ્યા.

હ બેન મંગળાગૌરીને ૦-૪-૦નો ઇતિહાસ તથા ૦-૭-૦ની ભૂગોળ અપાવ્યાં.

ઙ બેન ચંદનને રૂ. ૩) ગદ્ય કાલે ઉછીના આપ્યા હતા તે આજે પાછા આપી ગયા.

સમજૂતી.

૭. દેવુંલે'ણું કોનું અને કેટલું છે તે જણાવતે ખાતાવહીની જરૂર છે; કેમકે તેમાં જમાખર્ચ એક ટેકાણે એકઠું કરેલું હોય છે.

અ પગારખાતે રૂ. ૮૫) જમા કરાય, તે રૂ. ૪૦) જે પોસ્ટ ઓફિસ સેવિંગ્સ બેંકમાં વ્યાજે મૂક્યા હોય તેને ખાતે ઉધારાય.

બ દૂધ શેર ૩૬ ના દા. રૂ. ૦)નાા લેખે રૂ. ૩૦૦૦ થાય તે ભોજન ખર્ચ ખાતે ઉધારાય.

ક ધોવડામળુના રૂ. ૦-૧ પરચૂરણ ખર્ચખાતે ઉધારાય.

હ ઇતિહાસ ભૂગોળની ચોપડીના રૂ. ૦૦૦ પરચૂરણ ખર્ચ ખાતે ઉધારાય.

ઙ બેન ચંદનને ખાતે રૂ. ૩) ઉછીના આપેલા, તે રૂપિયા પાછા આવવાથી તેમને ખાતે જમા કરાય.

સૂચના—એક તારીખના મેળમાં એક ખાતાની એક કરતા વધારે રકમો હોય તો તે પેટામાં બતાવી સરવાળો માથે ભરવો.

ઉત્તર.

શ્રી ૧૧.

સંવત ૧૯૮૨ માગસર વદ ૨ વાર શુધ, તા. ૨-૧૨-૨૫ નો રાજમેળ.

જ

ઉ

૪પાાન શ્રી પુરાંત આકી.

૮૫) શ્રી પગાર ખાતે જમા.

૮૫) માહેજીન માસનાપગારના.

ખા પા.

૩) ખેન ચંદનને ખાતે જમા.

૩) ઉછીના લઘ ગએલાં પાછા

આપી ગયા.

ખા. પા.

૧૩૩ાન

૪૦) શ્રી કપડવંજ પોરટ ઓ-

ફિસ સેવિંગ્સ બેંક ખાતે ઉ.

૪૦) સેવિંગ્સ બેંકમા વ્યાજે

મૂક્યા તે.

ખા. પા.

૩ાાા શ્રી ભોજન ખર્ચ ખાતે ઉ.

૩ાાા દૂધ મ. ૦ાા ૬ દા.

૦)-૧ાા એ શેર પ્રમાણે મો-

હન ચતુરને ચૂકવ્યા તે.

ખા. પા.

૧) શ્રી પરચૂરણ ખર્ચ ખાતે ઉધાર.

૦ાન કપડાં ધોવડામણ.

૦ાા ખેન મંગળાગૌરીને

૦-૪-૦ ઇતિહાસ,

૦-૭-૦ ભૂગોળ અ-

પાવ્યાંના.

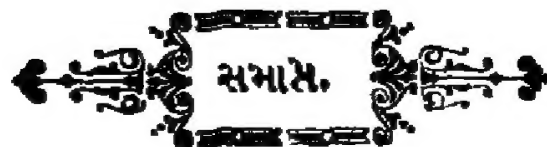
૧)

ખા. પા.

૪૪ાાા

૮૮ાા શ્રી જણસે.

૧૩૩ાન

શાળાઓમાં ખાસ ઉપયોગી થક પડેલાં પુસ્તકો.

૧. સરસ દેશીનામાની પદ્ધતિ:—ટેકસ્ટ બુક છે. આ. ૩૩ મી. કિં. પાચ આના, નામુ શિખવવાને આ એક ધાતુંજ ઉપયોગી પુસ્તક નીવડ્યું છે.

૨. સરસ કન્યાનામું:—કિં. અટી આના. કન્યાઓને ધરખર્ચનું નામુ શિખવવાને આ ઉપયોગી સાધન છે.

૩. સરસ ગુજરાતી બાળવ્યાકરણ:—લાયબ્રેરિ બુક તરીકે મંજૂર છે. ઘણે ડેકાણે ટેકસ્ટ બુક છે. આ. ૩૦મી. કિ. પાચ આના. બહેણા જથામા ખપે છે. (૮૭,૦૦૦ પ્રત થક છે.) સમજપૂર્વક પદ્ધતિ તથા વાચ્યપદ્ધતિ શિખવવાને આ એક અત્યુત્તમ સાધન નીવડ્યું છે.

૪. સરસ વ્યુત્પત્તિજ્ઞાનપ્રકાશ:—ઉત્તર વિભાગ, કાઠિયાવાડ એજન્સી, ને ગાયકવાડ સરકારના કેળવણી ખાતા માટે લાયબ્રેરિ અને પ્રાઈઝ બુક, અને ગોંડળ, જુનાગઢ. ને નવાનગર સ્ટેટમા ટેકસ્ટ બુક તરીકે મંજૂર છે. મુધારેત્રી આવૃત્તિ એથી. કિં. ૭ આના. વાચનપાઠ વખતે વ્યુત્પત્તિ શિખવવાની મુગમતા માટે છેટે ૫-૬-૭ ચોપડીના પાકવાર શબ્દોની વ્યુત્પત્તિ તથા શબ્દ-વ્યુત્પત્તિદર્શક મૂચી આપી ઉપયોગિતામાં વધારો કર્યો છે. નમૂના દાખલ પ્રશ્નો પણ આપ્યા છે.

૫. નવું સરસ મુખગણિત:—ઘણે ડેકાણે ટેકસ્ટ બુક છે. આ. ૧૫મી. કુલ પ્રત ૬૫૦૦૦. કિં. ૩ આના. એકજ બુકમાં બાળવર્ગથી ધો. ૫ મુધીનો વિષય મનોચત્તસહ સમજાવ્યો છે. આંક, ધાત, કોષ્ટકો પણ તેમાં આપ્યાં છે. બહેણા જથામાં ખપે છે.

૬. ગુજરાત પ્રાંતની ભૂગોળવિદ્યા:—આ. ૧૫ મી. કુલ પ્રત ૪૭,૦૦૦. કિ. દોઢ આનો. કાઠિયાવાડની સરકાર માટે બનાવી છે.

કમિશન —જથાખંધમાં ૨૦ ટકા. ખર્ચ મગાવનારને શિર છે.

મુખ્ય એજન્ટ —અમદાવાદ ડે. પાનકોર નાકે મેસર્સ એમ. બી. શાહની કંપનિ, રાજકોટ બહેચરભાઈ મેઘજી, ગોંડળ ચુનીલાલ ટોકરશી, ધોરાજી એસ. ટી. વાદર, જુનાગઢ જંતાવન દામોદર, જામનગર હેમરાજ બહેચજી, ભાવનગર દલપતરામ જડાણકર, વઢવાણસિદ્ધિ જયચંદ તરકશી, આંદવા લખીય ઈશ્વારીમ કાચવાળા, મુંબઈ ડે. કાલ્યાણેવી રોડ એન. એમ. ત્રિપાઠીની કંપનિ, સુરત ઇરસનદાસ નારણદાસ, સવળા જાણીના બુકસેલરોને ત્યાંથી મળી શકે.

પ્રેમચંદ કરમચંદ શાહ, માજી ડે. એ. ઇ. ગોંડળ સ્ટેટ.

મુ. કપડવંજ (નિલ્લે ખેડા).

